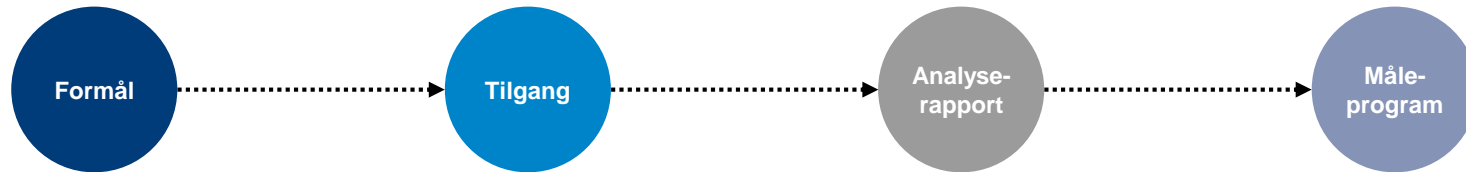

EFFEKTÅLING

– DREJEBOG FOR KVANTITATIVE MÅLEPUNKTER

Udarbejdelsen af denne drejebog

Formålet har været at foretage en **kvantitativ opgørelse** af, hvilken effekt rammearkitekturen har haft. Arbejdet med målepunkter har været styret af:

- Hvad vi kan gøre lige nu og her – med udgangspunkt i eksisterende centrale datakilder.
- Hvad der kan måles uden en "udfyldt" EA-reol, hvor der er tomme hylder og/eller komponenter, der er udviklet, men ikke udstillet.
- Hvad kan gennemføres uden at skulle involvere forskellige interessenter: kommunale respondenter, leverandører mv.

Målepunkterne er derfor udarbejdet med udgangspunkt i:

- **Kvalitative interviews** samt erfaring på området. Der er afholdt to interviews med Henrik Brix fra Favrskov Kommune (i bestyrelsen for OS2-samarbejdet og formand for Kommunernes It-Arkitekturråd) og Lars Vraa fra KOMBIT (chefarkitekt).
- Afholdte **møder** med KITOS-sekretariatet samt Projekt 1 i SAGERA (angående optælling af arkitekturrapporter) med henblik på at sikre indledende afklaring af datakilder.
- Afholdt **workshop** med deltagere udvalgt med henblik på at sikre perspektiver fra leverandørsiden, kommune og KL/fagkontor samt tværkommunale netværk

På baggrund af analysen er der udarbejdet **14 relevante målepunkter** til at vurdere effekten af den fælleskommunale rammearkitektur.

- På **kort sigt** kan et måleprogram med fire af de 14 målepunkter igangsættes, da data enten allerede er tilgængelige eller kan fremskaffes med en mindre indsats.
- På **mellemlang sigt** kan yderligere to målepunkter inkluderes. For disse målepunkter gælder det, at snitfladekataloget i KITOS udvikles og gøres tilgængeligt, og den fælleskommunale infrastruktur videreudvikles.
- På **længere sigt** er det forventeligt, at de resterende målepunkter kan realiseres ved en videreudvikling af EA-reolen, så denne bliver fyldestgørende.

Baseret på **datatilgængelighed** og hvorvidt **værdi** kan føres tilbage til rammearkitekturen, er der udvalgt fire målepunkter, der kan igangsættes på kort sigt.

For hvert målepunkt indeholder måleprogrammet en konkret **drejebog**, der beskriver, hvordan målingen gennemføres, relevante forudsætninger og overvejelser vedr. databehandling, tidsafgrænsning samt succeskriteriet for en positiv udvikling af målepunktet.

Drejebogen dækker 4 af de 14 identificerede målepunkter (1, 2, 4 og 7)

#	Målepunkt	Effekt mål	Effekt måling
1	Antal objekter, der anvendes, jf. arkitekturrapporter	Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked	X
2	Antal kommuner, der tilgår de samme systemer/komponenter	Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked	X
3	Antal udbud, der genanvender artefakter fra den fælleskommunale rammearkitektur (eller antal løsninger, der anvender artefakter)	Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked	
4	Antal solgte forskellige it-systemløsninger fra et øget antal leverandører på det kommunale marked	Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked	X
10	Lokal brug af rammearkitekturartefakter i kommunernes projekter	Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked	
8	Realisering af byggeblokke	Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked	
5	Antal autoritative datakilder, der er relateret til de fysiske og logiske datamodeller, samt informationsmodellen, udtrykt i EA-reolen	Skaber bedre betingelser for datadeling og dermed også sammenhæng i sagsbehandlingen på tværs af faglige områder og i effektive selvbetjeningsløsninger	
6	Antal fagsystemer, der trækker på fælles datasnitflader, relateret til de logiske og fysiske datamodeller, beskrevet i EA-reolen	Skaber bedre betingelser for datadeling og dermed også sammenhæng i sagsbehandlingen på tværs af faglige områder og i effektive selvbetjeningsløsninger	
9	Procesunderstøttelse af it-systemer (TIP)	Skaber værdi for de kommunale kerneopgaver	
7	Antal artefakter, udstillet i EA-reolen	Alle tre effektmål	X
11	Brug af artefakter, udstillet i EA-reolen	Alle tre effektmål	
12	Antallet af artefakter, der bliver forædlet	Alle tre effektmål	
13	Antallet af brugere, der genbruger og forædler artefakter i EA-reolen	Alle tre effektmål	
14	Antallet af arkitekturprodukter inden for specifikke områder, der er på vej i EA-reolen	Alle tre effektmål	

MÅLEPUNKT 1: ANTAL OBJEKTER, DER ANVENDES, JF. ARKITEKTURRAPPORTERNE

Relevans: Dette er relevant, fordi anvendelsen af objekter i arkitekturrapporterne sikrer, at rammearkitekturen benyttes ved nye projekter og dermed sikrer en realisering af visionerne i kommunernes fælles rammearkitektur.

Gevinstmål: Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked.

Data: Optælling af antal objekter, der benævnes i arkitekturrapporter.

Datakilde: Arkitekturrapporter

Dataindsamling:

1. Download aktuelle arkitekturrapporter i den givne tidsperiode
2. Gennemlæsning af arkitekturrapporter
3. Noter antallet af gange og i hvilken sammenhæng et objekt nævnes i skabelonen
4. Opsummering af hvilke rammearkitekturkomponenter, der benævnes og hvor ofte.

Succeskriterie: Et stigende antal af objekter, der benævnes i arkitekturrapporter.

Eksempel på output: Total 45 (7 Adgangsstyring, 6 Person, 2 Beskedfordeler, 5 Klassifikation, 5 Organisation,)

PROCEDURE FOR MÅLING AF MÅLEPUNKT 1

Målepunkt 1	Antal objekter, der anvendes, jf. arkitekturrapporter.
Relevans	Dette er relevant, fordi en anvendelse af objekter i arkitekturrapporterne sikrer at rammearkitekturen benyttes ved nye projekter og dermed sikrer en realisering af visionerne i kommunernes fælles rammearkitektur.
Data	Optælling af antal objekter, der benævnes i arkitekturrapporter.
Datakilde	Arkitekturrapporter.
Værktøjer	Skabelon for optælling i arkitekturrapporter (med følgende kolonner: Benævnelse, Kilde, Kommentarer, Erstatte). Se fil "Foreløbig oversigt fra arkitekturrapporterne_Samlet".
Dataindsamling (steps)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Download aktuelle arkitekturrapporter: http://www.kl.dk/Okonomi-og-administration/Administration-og-digitalisering/Den-faelleskommunale-rammearkitektur/it-arkitekturraadet/Arkitekturrapporter/ i den givne tidsperiode. 2. Gennemlæsning af arkitekturrapporter. 3. Notér antallet af gange – og i hvilken sammenhæng – et objektet nævnes i skabelon. 4. Opsummering af, hvilke rammearkitekturkomponenter der benævnes – og hvor ofte.
Datarens og evt. -aggregering	De enkelte faner i skabelonen samles i ét nyt ark med en fælles kolonne, der benævnes "Projekt" (fx "Byg og Miljø 2.0", "FLIS").
Validering/Verificering	Gennemgang af en enkelt rapport (stikprøve) foretages af alternativ person for at undersøge reliabiliteten.
Forudsætninger	Det forudsættes, at bruttolisten med relevante rammearkitekturobjekter er opdateret.
Definition	<p>Et objekt kan være Forretningsservices, Fysiske services/komponenter eller Standarder, som er beskrevet i rammearkitekturen (se bruttoliste i Bilag 1).</p> <p>Der tages udgangspunkt i en totalliste over komponenter, relateret til rammearkitekturen. Denne skal ses som bruttolisten, som gennemgangen af arkitekturrapporter tager udgangspunkt i.</p> <p><u>Kolonner i værktøjsarket beskriver:</u></p> <p>Benævnelse: Det artefakt/Den standard, der benævnes i rapporten.</p> <p>Kilde: Hvor det pågældende artefakt/standard er "født".</p> <p>Kommentarer: Uddybning.</p> <p>Erstatte: Hvilket system, som standarden eventuelt erstatter.</p>
Potentielle fejlkilder	<ul style="list-style-type: none"> - Ikke ensartet gennemlæsning og fortolkning af objekter. - Ikke fyldestgørende forståelse af, hvilke komponenter som er fra den fælleskommunale rammearkitektur. - Forskelligartet navngivning af komponenter/objekter.
Tidsafgrænsning	Målingen baseres på rapporter, som er genereret i en periode på rullende hele to år. Første baselinemåling dækker syv rapporter i 2015-2016.
Succeskriterier	Et stigende antal af objekter, der benævnes i arkitekturrapporter.

MÅLEPUNKT 2: ANTAL KOMMUNER, DER TILGÅR DE SAMME SYSTEMER/KOMPONENTER

Relevans: Dette er relevant, fordi genbrug af systemer og leverandører indikerer en genanvendelse af it-udvikling på grund af fælles komponenter i rammearkitekturen, hvilket er mere effektivt og økonomisk for kommunerne.

Gevinstmål: Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked.

Data: KOMBIT (KDI) udarbejder et udtræk, der viser aftaler, som er indgået i forhold til den fælleskommunale infrastruktur. Af oversigten fremgår aftaleindgåelse for it-system, kommune, leverandør, datadomæne og datatype.

Datakilde:
KDI-udtræk

Dataindsamling:

1. Forespørg om opdateret udtræk hos KOMBIT (KDI)
2. Optælling af hvor mange leverandører, der benyttes af mere end én kommune.
3. Optælling af hvor mange it-systemer, der benyttes af mere end én kommune.

Succeskriterie: En stigning i antallet af systemer og leverandører, der benyttes af mere end én kommune.

Eksempel på output: 30 (71%) af systemer og 13 (81%) af leverandører benyttes af mere end én kommune.

PROCEDURE FOR MÅLING AF MÅLEPUNKT 2

Målepunkt 2	Antal kommuner, der tilgår de samme systemer/komponenter.
Relevans	Dette er relevant fordi en genbrug af systemer og leverandører indikerer en genanvendelse af udvikling på grund af fælles komponenter i rammearkitekturen, hvilket er mere effektivt og økonomisk for kommunerne.
Data	KOMBIT (KDI) udarbejder et udtræk, der viser aftaler, som er indgået i forhold til den fælleskommunale infrastruktur. Af oversigten fremgår aftaleindgåelse for it-system, kommune, leverandør, datadomæne og datatype. Listen skal filtreres, således at det kun er de it-systemer/-komponenter, der er compliant med den fælleskommunale rammearkitektur, som inkluderes.
Datakilde	KDI-udtræk.
Værktøjer	Qlik dashboard. Hjælp kan fås hos: support@serviceplatformen.dk
Dataindsamling (steps)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Forespørg opdateret udtræk hos KOMBIT (KDI). 2. Optælling af, hvor mange leverandører der benyttes af mere end én kommune. 3. Optælling af, hvor mange it-systemer der benyttes af mere end én kommune.
Datarens og evt. -aggregering	Udtrækket renses for kommunenavn og anonymiseres med Kommune ID.
Validering/Verificering	Udtrækket sammenholdes med foregående udtræk for at validere indhold.
Forudsætninger	Det forudsættes, at opsagte serviceaftaler og it-systemer fjernes, så listen kun indeholder aktive aftaler.
Definition	<p><u>Kolonner i udtrækket beskriver:</u></p> <p>Leverandør: Navn på den leverandør, som serviceaftale er indgået med.</p> <p>It-system: Navn på den it, som der er indgået serviceaftale for, og som derfor har adgang til at anvende den service, der nævnes i kolonnen "servicenameExternal".</p> <p>Kommune: Identifikation af kommune, som serviceaftale er indgået med.</p> <p>servicenameExternal: Navn på den service, som serviceaftale mellem kommune og it-leverandør omhandler, og som er gældende for det it-system, som nævnes i kolonnen "It-system".</p> <p>DataArea: Overordnet kategorisering af typen af data, fx cpr, cvr og ejendom.</p>
Potentielle fejlkilder	<ul style="list-style-type: none"> - Fælleskommunal infrastruktur fra KOMBIT er blot ét område, og der er mange andre "integrations-hubs", fx lokale, SBSIB. - Der er ikke foretaget en vurdering af, om it-systemer/komponenter er compliant med den fælleskommunale rammearkitektur.
Tidsafgrænsning	Udtrækket dækker over alle nuværende aftaler. Der optælles derfor et totaltal for alle etablerede serviceaftaler.
Succeskriterier	En stigning i antallet af kommuner, der benyttes af mere end én kommune.

MÅLEPUNKT 4: ANTAL SOLGTE FORSKELLIGE IT-SYSTEMLØSNINGER FRA ET ØGET ANTAL LEVERANDØRER PÅ DET KOMMUNALE MARKED

Relevans: Dette er relevant, fordi man ønsker at fremme konkurrencen på kommunernes it-marked. En stigning af antal leverandører og systemer indikerer mere åben konkurrence.

Gevinstmål: Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked.

Data: Der foretages et udtræk af system-/leverandørregistret i KITOS. Dette udtræk vil ske periodisk, så man kan følge udviklingen. Listen skal i første omgang indeholde alle komponenter, der er en del af rammearkitekturen.

Datakilde: Udtræk fra KITOS "IT System katalog"

Dataindsamling:

1. Forespørg om opdateret udtræk hos KITOS
2. Optælling af hvor mange systemer, der er indeholdt i kataloget.
3. Optælling af hvor mange leverandører, der er indeholdt i kataloget.

Succeskriterie: En stigning i antallet af it-systemer og antallet af leverandører.

Eksempel på output: 1730 it-systemer og 743 leverandører.

PROCEDURE FOR MÅLING AF MÅLEPUNKT 4

Målepunkt 4	Antal solgte forskellige it-systemløsninger fra et øget antal leverandører på det kommunale marked.
Relevans	Dette er relevant fordi man ønsker at fremme konkurrencen på kommunernes it-marked. En stigning af antal leverandører og systemer indikerer mere åben konkurrence.
Data	Der foretages et udtræk af system-/leverandørregistret i KITOS. Dette udtræk vil ske periodisk, så man kan følge udviklingen. Listen skal i første omgang indeholde alle komponenter, der er en del af rammearkitekturen.
Datakilde	Udtræk fra KITOS "IT System katalog".
Værktøjer	Qlik dashboard.
Dataindsamling (steps)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Forespørg opdateret udtræk hos KITOS. 2. Optælling af, hvor mange systemer der er indeholdt i kataloget. 3. Optælling af, hvor mange leverandører der er indeholdt i kataloget.
Datarens og evt. -aggregering	Indsæt en ekstra kolonne til fælles navngivning af it-system, baseret på ensartet navngivning i kolonnen "it-system" samt samme leverandør (fx "GeoEnviron " i kolonnen "It system" + "Geokon A/S" i "Rettighedshaver"). Summering af antallet af it-systemer og leverandører.
Validering/Verificering	KITOS-sekretariatet verificerer resultatet.
Forudsætninger	Det forudsættes, at KITOS benytter en ensartet benævnelse.
Definition	It-systemer fra kolonne C er udgangspunkt for optælling. Hvis der er ensartet benævnelse (det er flere moduler fra samme system), lægges disse sammen som ét system. Se "Data rens"-punkt. <u>Relevante kolonner i udtrækket er:</u> It-system Rettighedshaver: Navn på udbyder/leverandør
Potentielle fejlkilder	<ul style="list-style-type: none"> - Ikke alle kommuner indberetter. - Antal leverandører fremgår ikke af KITOS. - Datakvalitet kan være mangelfuld. - Der er ikke foretaget en vurdering af, om it-systemer/-komponenter er compliant med den fælleskommunale rammearkitektur.
Tidsafgrænsning	Udtrækket dækker over alle nuværende aftaler. Der optælles derfor et totaltal for alle etablerede serviceaftaler.
Succeskriterier	En stigning i antallet af it-systemer og antallet af leverandører.

MÅLEPUNKT 7: ANTAL ARTEFAKTER UDSSTILLET I EA-REOLEN

Relevans: Dette er relevant, fordi en stigning i udstillede artefakter muliggør en større genanvendelse af rammearkitekturen på tværs af leverandører og kommuner.

Gevinstmål: Fremmer og åbner konkurrencen på kommunernes it-marked, skaber bedre betingelser for datadeling, samt skaber værdi for de kommunale kerneopgaver.

Data: Manuel tælling af artefakter i EA-reolen.

Datakilde:
EA-reolen:
<http://beta.rammearkitektur.dk/index.php/Forside>

Dataindsamling:

1. Åben EA-reolen på <http://beta.rammearkitektur.dk/index.php/Forside>
2. Manuel optælling af antallet af artefakter udstillet i EA-reolen
3. Artefakter klassificeres som "kerneartefakt" eller "repository"

Succeskriterie: En stigning i antallet af artefakter, der er udstillet i EA-reolen.

Eksempel på output: Total antal: 43 (heraf 32 byggeblokke, 4 støttesystemer samt 7 processer).

PROCEDURE FOR MÅLING AF MÅLEPUNKT 7

Målepunkt 7	Antal artefakter, udstillet i EA-reolen.
Relevans	Dette er relevant fordi en stigning i udstillede artefakter muliggør en større genanvendelse af rammearkitekturen på tværs af leverandører og kommuner.
Data	Manuel optælling af artefakter i EA-reolen.
Datakilde	EA-reolen: http://beta.rammearkitektur.dk/index.php/Forside
Værktøjer	Ark til notering af artefakter med datoangivelse.
Dataindsamling (steps)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Åbn EA-reolen på http://beta.rammearkitektur.dk/index.php/Forside 2. Manuel optælling af antallet af artefakter, udstillet i EA-reolen. 3. Artefakter klassificeres som "kerneartefakt" eller "repository".
Datarens og evt. -aggregering	-
Validering/Verificering	-
Forudsætninger	Det forudsættes, at nye artefakter opdateres i EA-reolen, når de udstilles/gøres tilgængelige for andre.
Definition	Et artefakt kan være alt fra processer, principper og byggeblokke til fælleskommunale løsninger.
Potentielle fejlkilder	- Antal siger ikke noget om kvalitet, om de rent faktisk anvendes, og om de fungerer på tværs af alle 98 kommuner.
Tidsafgrænsning	Målingen baseres på rapporter, som er genereret i en periode på ét år. Første baselinemåling dækker artefakter, udstillet i 2016.
Succeskriterier	En stigning i antallet af artefakter, der er udstillet i EA-reolen.